

De raad van de gemeente Eemnes
Postbus 71
3755 ZH EEMNES

Onderwerp	Financiële situatie gemeente Eemnes
Datum	02-09-2025
Documentnummer	UTSP-1508165036-61468
Telefoonnummer	+31639632304
E-mailadres	lbt.financien@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	STB
Team	BEI

Geachte leden van de raad,

Op 14 juli jl. ontvingen wij namens uw college van burgemeester en wethouders een verzoek om uitstel van indiening van de jaarrekening 2024. Dit i.v.m. uitgelopen controlewerkzaamheden van de accountant en het verwerken van opmerkingen van de accountant in de jaarrekening. Het concept van de jaarrekening hadden wij daarvoor al ambtelijk ontvangen. Wij begrijpen uit dit verzoek dat de jaarrekening 2024 eerst eind september 2025 zal worden vastgesteld. Ook hebben wij kennisgenomen van de door u op 7 juli jl. vastgestelde Kadernota 2026-2029. Deze beide documenten uit de planning- en controlcyclus zijn voor ons aanleiding u via deze brief onze zorgen over de financiële situatie van uw gemeente kenbaar te maken. Wij sluiten deze brief af met wat wij van uw raad verwachten bij de vaststelling van de begroting 2026-2029 ter verbetering van de financiële situatie.

Op 17 juli hebben wij kort gesproken met de portefeuillehouder financiën en aangegeven dat wij voornemens waren onze zorgen met u te delen.

Financieel toezicht

Het financieel toezicht op gemeenten is in de Gemeentewet opgedragen aan ons college. Wanneer een gemeente er niet in slaagt een structureel en reëel sluitende begroting én meerjarenperspectief vast te stellen, volgt preventief (verscherpt) toezicht. Wanneer de vastgestelde jaarrekening (vóór 15 juli) of begroting (vóór 15 november) niet tijdig zijn ingezonden, kunnen wij een gemeente onder preventief toezicht plaatsen. Bij preventief toezicht dienen de begroting en de begrotingswijzigingen door ons te worden goedgekeurd, voordat een gemeente tot uitvoering hiervan kan overgaan. Zolang een gemeente nog geen afdoende financiële herstelbesluiten heeft genomen, kunnen wij dan aan zaken die het financiële beeld verder zouden verslechteren onze goedkeuring onthouden. Ons doel is om via ambtelijke en bestuurlijke overleggen en opmerkingen in de toezichtbrief aan de raad te voorkomen dat een gemeente in een preventieve situatie terecht komt.

Jaarrekening

De concept-jaarrekening sluit met een tekort van ca. € 0,6 miljoen. Dit lijkt te overzien. Echter wordt dit negatieve resultaat gerealiseerd ondanks twee forse incidentele meevallers die bij vaststelling van de begroting 2024 nog niet waren voorzien. Een winstneming van ruim € 1,5 miljoen in de grondexploitatie en een, gedeeltelijk gereserveerd, voordeel van ruim € 0,8 miljoen gerealiseerd bij de opvang van Oekraïense

onthoemden. Dit betekent dat de overige posten gezamenlijk een tekort laten zien van ca. € 3 miljoen, deels structureel en deels incidenteel. Daarnaast wordt voorgesteld om voor bijna € 0,3 miljoen aan niet bestede budgetten over te boeken naar 2025. Als gevolg van deze jaarrekening daalt het eigen vermogen van € 14 naar € 12 miljoen en resteert per 1 januari 2025 nog een algemene reserve van minder dan € 1 miljoen. Omdat in 2024 éénmalig is besloten over de financiële voortgang niet tussentijds aan de raad te rapporteren was dit niet eerder voorzien. Bij ons is de indruk gewekt dat de laatste jaren door incidentele meevallers de structurele tekorten nog redelijk worden gecompenseerd, maar dat de totale financiële positie, die wij als matig en risicovol kwalificeren, op geen enkele manier verbetert.

Voor wat betreft het namens uw college ingediende verzoek om uitstel, geven wij u mee dat voor de wettelijke data van indienen van een vastgestelde jaarrekening en begroting geen uitstelmogelijkheid in de wet is opgenomen. Zoals hiervoor aangegeven kunnen wij gemeenten o.b.v. te late inzending van vastgestelde stukken onder het preventieve toezicht plaatsen. Het te laat insturen van de jaarrekening 2024 zullen wij meewegen in ons oordeel over de toezichtvorm 2026, nadat wij de vastgestelde begroting 2026-2029 hebben beoordeeld.

Begrotingsjaar 2025

De begroting 2025 is in november 2024 door u sluitend vastgesteld. Een omvangrijk ombuigingspakket maakte deel uit van die besluitvorming. In onze brief van 17 december 2024, kenmerk UTSP-1508165036 (hierna: "Begrotingsbrief 2025"), waarin wij de toezichtvorm voor 2025 aan u hebben meegedeeld, hebben wij u gevraagd deze ombuigingen te monitoren en eventuele resultaten hiervan mee te nemen in de Kadernota 2026. Op het moment van vaststelling van de kadernota 2026 was nog geen concept van de rapportage over de ombuigingen beschikbaar. Ook een concept van de zomernota 2025 was er nog niet. Hierdoor is het voor u en ook voor ons niet mogelijk een inschatting te maken van de eventueel noodzakelijke maatregelen in de komende begroting. Een structurele doorwerking van budgetoverschrijdingen en -onderschrijdingen in 2025 kan het beeld voor 2026 en verdere jaren nog veranderen.

Verbetering reservepositie en weerstandsvermogen

In de Begrotingsbrief 2025 hebben wij u geadviseerd bij vaststelling van de kadernota 2026 ook de noodzakelijke omvang van de Algemene Reserve te bepalen en hoe en binnen welke termijn u dit niveau wilt bereiken. Per 1 januari 2025 is nog sprake van een zeer beperkte Algemene Reserve, die onvoldoende van omvang is om de gekwantificeerde financiële risico's af te dekken. Wij constateren dat in de kadernota 2026 niets over omvang en noodzakelijke groei van de Algemene Reserve is opgenomen. In het verleden is in uw raad al gesproken over een minimale omvang van € 5 miljoen. Wij verzoeken u met nadruk bij de vaststelling van de begroting 2026-2029 op te nemen welke omvang van de Algemene Reserve u noodzakelijk en gewenst acht en op welke manier u dat niveau gaat bereiken.

Sociaal Domein

In de concept-jaarrekening 2024 zien wij een overschrijding van uitgaven in het sociaal domein, met name in de jeugdzorg. In onze Begrotingsbrief 2025 hebben wij u aangegeven dat wij verwachten dat u de lasten voor 2026 en verdere jaren raamt op basis van reële inschattingen. Deze dienen onder meer gebaseerd te zijn op de werkelijke lasten in de laatste jaarrekening en het lopende begrotingsjaar.

Voor wat betreft het ramen van de rijksbijdragen voor jeugdzorg in het gemeentefonds dient u zich te conformeren aan de bedragen die zijn opgenomen in de circulaires van het gemeentefonds. In afwijking hiervan staan de gezamenlijk toezichthouders gemeenten toe ingeboekte kortingen op het gemeentefonds vanaf 2028, i.v.m. invoering eigen bijdrage jeugdzorg en trajectduurverkortings, budgettair neutraal te ramen. In de aanvulling op onze jaarlijkse begrotingscircularis hebben wij u hierover al geïnformeerd.

Tot slot

De financiën van gemeenten zijn een bevoegdheid en verantwoordelijkheid van de gemeenteraad. Uw raad heeft op basis van de Gemeentewet het budgetrecht. Het is aan u als raad om de besluiten te nemen die ervoor zorgen dat de financiën van uw gemeente structureel verbeteren. De begroting 2026-2029 dient hierin de eerste grote stap te zijn. Bij de vaststelling hiervan dient u niet alleen te sturen op een structureel en reëel sluitende jaarschijf 2026, maar ook op structurele verbetering van de totale financiële positie. Dit betekent dat:

- wij van u verwachten dat u een begroting 2026-2029 vaststelt met reële ramingen, gebaseerd op de laatst bekende inzichten;
- de structurele doorwerkingen uit de Jaarrekening 2024 en de zomernota 2025 mee worden genomen in de ramingen van 2026 en verder;
- u in de begroting 2026-2029 aangeeft op welke wijze en termijn u toegroeit naar een voldoende financiële positie, door een substantiële groei van de Algemene Reserve. De omvang en de kaders daarvoor stelt u zelf, onderbouwd, vast;
- binnen die begroting ruimte wordt gecreëerd om de Algemene Reserve ook daadwerkelijk structureel te versterken.

Wij verwachten van u dat u bij het vaststellen van de begroting 2026-2029 de opmerkingen en aanbevelingen uit deze brief en de Begrotingsbrief 2025 meeneemt. Bij de beoordeling van de begroting 2026-2029 en de vaststelling van het toezichtregime voor 2026 zullen wij meewegen in hoeverre in die vastgestelde begroting daadwerkelijk een stap wordt gezet richting financieel herstel.

Wenst u een toelichting op deze brief? U kunt uw contactpersoon benaderen via het algemeen e-mailadres of telefoonnummer bovenaan deze brief.

Een afschrift van deze brief zenden wij aan uw college van burgemeester en wethouders.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht
Namens hen,

H.J.J.M. Bakker
Gedeputeerde Klimaat & Circulaire samenleving, Water & Bodem, Financiën, Grondzaken, Organisatie en Participatie